

วารสาร มหาจุฬาราชการ

Mahachula Academic Journal

ISSN (Print) : 2408 - 1078

ISSN (Online) : 2651 - 2440

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๓

Vol. 7 No. 2 May - August 2020

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078 (Print)

ISSN : 2651-2440 (Online)

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓ Vol.7. No.2 May – August 2020

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๔ เดือน (ปีละ ๓ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เมษายน, ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม, ฉบับที่ ๓ เดือนกันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหา สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อบทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

● **เจ้าของ**

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● **ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬารวิชาการ**

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.	ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.	อธิการบดี
พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะพุทธศาสตร์
พระราชสุตาภรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์
พระศรีสิทธิมนี	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● **บรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิฐ ศรีทอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **หัวหน้ากองบรรณาธิการ**

นายสุญา ศิริธัญญ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **กองบรรณาธิการ :**

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.วีรชาติ นิมนองค์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
นายคะแนน ปาลิภัทรางกูร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายสุภูฐาน สุตาจันทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ (Peer Review)**

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร. พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิญฐ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์รังษี สุทนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมื่นชนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุยะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเศ

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย**

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยสร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ณ นคร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(๕)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ดร.วีรชาติ นิมนงค์
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พิธีกรอักษร

พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร.
นายสินชัย วงษ์จำนงค์
นายเอกลักษณ์ เทพวิจิตร
นายสันทัต จันทรทาทอง

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส
นายสุภูฐาน สุดาจันทร์
นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์
นางสาวสังเวียน พุเพื่อง

งานสมาชิก

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายณพดล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

นายสมบุรณ์ เฟ่งพิศ

● ออกแบบปก

นายศักดิ์รพี พันพา

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๙ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๔๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้รับรวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบันได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ ได้มีโอกาสศึกษาพุทธธรรม และการนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนา อันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงาน ได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๒๕ บทความ แบ่งเป็น ๒ ภาค คือ ภาคภาษาไทย มี ๒๓ บทความ และภาคภาษาอังกฤษ ๒ บทความ ในบทความทั้งหมด แบ่งเป็นบทความวิชาการ ๒ บทความ บทความวิจัย ๒๓ บทความ อีกทั้งมีบทวิพากษ์หนังสือในท้ายเล่ม ซึ่งรายละเอียดบทความต่าง ๆ กองบรรณาธิการ ได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุป ดังนี้

บทความวิจัยที่ ๑ เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง” โดย นางสุภัค ตรังรัตนจิต และ ดร.ลัดดา ผลวัฒนะ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๑๗ องค์ประกอบ ๑๑๕ ตัวแปร ส่วนผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๕ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) การดำเนินงาน (๒) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (๓) กิจกรรมการเรียนรู้ (๔) การมีส่วนร่วมการศึกษา และ (๕) ควบคุมคุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒

บทความวิจัยที่ ๒ เรื่อง “รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดย นางสาวมนทิรา สังข์ทอง รศ.ดร.ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร และ รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัย พบว่า (๑) สภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีองค์ประกอบ ๔ ด้าน คือสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านต้นน้ำ ด้านสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านกลางน้ำ ด้านสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านปลายน้ำ และ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (๒) ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการ

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นไปตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว และ (๓) แบบจำลองสมการโครงสร้างของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บทความวิจัยที่ ๓ เรื่อง “การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน: กรณีศึกษาบ้านทุ่งศรี ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่” โดย พระมหาจุฑาทร นรเชฐโธ, ผศ.ดร. และ ดร. จุฑารัตน์ ทองอินจันทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักการเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในระดับหมู่บ้าน เป็นการประยุกต์ด้วยการนำเอาเศรษฐกิจพึ่งพาตนเองใน ๓ ระดับ ได้แก่ การพึ่งตนเองในระดับครอบครัว การพึ่งตนเองในระดับกลุ่ม และการพึ่งตนเองในระดับชุมชน มาเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในระดับหมู่บ้าน ด้วยดำเนินกิจกรรมที่พอเหมาะสมควรกับตนเอง ไม่ใหญ่เกินไป เป็นไปได้และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้าน ทั้งในระดับครัวเรือนและหมู่บ้าน สภาพปัจจุบันของการพัฒนาเศรษฐกิจของคนในหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับครอบครัวแบบพึ่งพาตนเองและการติดต่อกับหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อรับการสนับสนุนด้านต้นทุนการผลิตและโครงการต่างๆ ที่ภาครัฐสนับสนุนให้ดำเนินการ รูปแบบการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงมี ๒ รูปแบบ คือ การประยุกต์ตามศักยภาพของตนเองภายในระดับครัวเรือน และการประยุกต์ตามศักยภาพในระดับกลุ่ม องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มี ๕ ด้าน ได้แก่ ผู้นำ แรงงาน เป้าหมาย จิตอาสา และการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

บทความวิชาการที่ ๔ เรื่อง “ภาษาและวัฒนธรรม: ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน” โดย พระอุดมธีรคุณ และนางสาวบัณฑิติกา จารูมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ ผลการศึกษาพบว่า ภาษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร ส่วนวัฒนธรรมเป็นเรื่องทุกประการที่อยู่ในวิถีชีวิตมนุษย์ ดังนั้น ภาษาและวัฒนธรรมจึงมีลักษณะคล้ายกันในแง่ที่ว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ สามารถถูกสืบทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งจนกลายเป็นระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ การปฏิบัติอันเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะของคนกลุ่มนั้น อย่างไรก็ตามด้วยลักษณะเฉพาะของภาษาที่มีหน้าที่เพื่อการสื่อสารความหมายอันสะท้อนความคิด ทศนคติ ค่านิยมและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้ใช้ภาษาอันเป็นลักษณะหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ภาษา มีฐานะเป็นสาขาหนึ่งของวัฒนธรรม

บทความวิจัยที่ ๕ เรื่อง “รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดย นางสาวพิมพ์นารา เสาวนิตย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอว่า ผลการวิจัยพบว่า (๑) รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบการบริหารระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศ ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย ๓ ประเด็น ด้านที่ ๒ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ด้านที่ ๓ ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากร ประกอบด้วย ๓ ประเด็น ด้านที่ ๔ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ด้านที่ ๕ ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ในแต่ละด้านมีกระบวนการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ การควบคุมคุณภาพ (วางแผน - Plan) ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจติดตามคุณภาพ (การดำเนินการ - Do) ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินคุณภาพ (ตรวจสอบและปรับปรุง S - See) ประกอบด้วย ๓ ประเด็น (๒) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนที่สร้างขึ้น สรุปลงจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมตามองค์ประกอบ และ กระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบไปใช้ในการบริหาร ระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

บทความวิจัยที่ ๖ เรื่อง “การพัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี” โดย นางสาวศิริวรรณ ดับทุกข์ และ ดร.นฤมล เทพนวล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า (๑) แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม มีคุณภาพด้านสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๖ และมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓ (๒) นิสิตที่ใช้แอปพลิเคชันเกิดความตระหนักรู้ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมหลังการใช้สูงกว่าก่อนใช้แอปพลิเคชัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓/๒.๕๐ และการทดสอบค่าที่ก่อนและหลังใช้แอปพลิเคชันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕ และ (๓) นิสิตมีความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๗

บทความวิจัยที่ ๗ เรื่อง “ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการทำดัชนีพันธหลักสูตรศึกษาศาสตร์ดัชนีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา” โดย ผศ.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการทำดัชนีพันธหลักสูตรศึกษาศาสตร์ดัชนีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา โดยมีดังนี้ (๑) การจัดสรรเวลาเพื่อทำดัชนีพันธ (๒) อาจารย์ช่วยเหลือแนะนำความรู้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำ การบริหารการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย การสืบค้นข้อมูลงานวิจัย และวิธีการ

ทำคุณนินทา และ (๓) อาจารย์ที่ให้คำแนะนำ และรับฟังปัญหาของผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำคุณนินทาได้แก่ (๑) การทำงานตามที่อาจารย์มอบหมาย และ (๒) การค้นคว้าข้อมูลตามที่อาจารย์แนะนำ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถกำหนดหัวข้อคุณนินทา วัตถุประสงค์ การวิจัย และค้นคว้าตัวแปรที่ศึกษาได้การแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำคุณนินทาได้แก่ (๑) การศึกษาผู้เรียนเป็นกรณีศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้รับการช่วยเหลือจากอาจารย์ นำข้อแนะนำจากอาจารย์ไปค้นคว้าศึกษาเอกสาร และทำให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการทำงานตามที่อาจารย์มอบหมาย (๒) การใช้กิจกรรมใหม่ ๆ ช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ และ (๓) การใช้โครงการใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง “การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์: กรณีศึกษาบริษัท อุลตราไทเกอร์ จำกัด” โดย นายจิรพันธุ์ สุวตนาคนิ และ ผศ.ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์นำทุนทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสื่อสารทางการตลาด สถานที่ ฉาก แสง สี เสียง เครื่องแต่งกาย แม้มันมีประกอบการแสดง ส่วนแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะต้องครอบคลุมด้านพาณิชย์และแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน คือ (๑) เป็นธุรกิจหรือเชิงพาณิชย์โดยให้สถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกำหนดการนำเสนอรูปแบบการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในรูปแบบธุรกิจเข้าพื้นที่จำหน่ายสินค้าทุนทางวัฒนธรรม (๒) เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวโดยการจัดกิจกรรมซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “อิทธิพลของทักษะด้านภาษีอากรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทางอีเมลของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” โดย นายวินัย ปณิธานรักษ์ชัย และดร.ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุอยู่ระหว่าง ๓๕-๔๕ ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำบัญชีมากกว่า ๑๕ ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และส่วนใหญ่มีสถานที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านกฎหมายภาษีอากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ทำบัญชีมีทักษะด้านกฎหมายภาษีอากรในด้านความรู้ในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความรู้ในระบบการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต และในด้านความรู้กฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุพบว่า ทักษะด้านกฎหมายภาษีอากรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระบบ e-Tax Invoice

by E-mail ในด้านการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการส่งมอบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการสนับสนุนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

บทความวิจัยที่ ๑๐ เรื่อง “การบริหารงานบุคคลในทศวรรษหน้า กรณีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” โดย นางสาวณภาส์ณัฐ พิมพิลาชัย และ นางสาวกิตติมาศ ศิริไชย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบุคลากรที่จำเป็นต้องมีสำหรับภาพอนาคตที่ศึ้นในอนาคที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (๑) ยึดหลักความถูกต้อง (๒) เป็นผู้มีความยึดมั่นในคุณธรรม (๓) เป็นผู้มีความเป็นมืออาชีพในการทำงาน (๔) เป็นผู้มีจิตสาธารณะ/จิตอาสา (๕) เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องค์คม/เอื้อประโยชน์ต่อสาธารณะ (๖) เป็นผู้มีระเบียบวินัยในการทำงาน (๗) เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเพียร/อดทน เมื่อพิจารณาภาพอนาคตระบบบริหารงานบุคลากรในทศวรรษหน้าพบว่า ภาพอนาคตด้านที่เป็นไปได้มากที่สุด ประกอบด้วย (๑) มีโครงสร้างองค์กรแบบใหม่เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ ลดความซ้ำซ้อนของงาน (๒) มีภาพลักษณ์ที่ทันสมัยในยุคดิจิทัล (๓) โครงสร้างระบบบริหารลดขนาดลงมากกว่าปัจจุบัน (๔) ถูกตรวจสอบมากขึ้น (๕) บุคลากรมีการเรียนรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง (๖) บุคลากรมีคุณลักษณะที่ควรจะต้องมี คือมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ/จิตอาสา มีความเป็นมืออาชีพ สำหรับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า กรณีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่าระบบบริหารจำเป็นต้องมีแผนการปฏิบัติงานเพื่่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนในชนบทภาคเหนือโดยการมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสถานศึกษา” โดย ดร.ประพิณ ขอดแก้ว และ ผศ. เปี่ยมลักษณ์ อุดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีบริบททางภูมิสังคมที่แตกต่างกันได้ดำเนินงานพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนโดยครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนานักเรียนในกิจกรรม “มัดคุเทศก์น้อย” ด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ด้านการจัดอบรมและวิทยากร และด้านการนำเสนอผลงานวิจัย อยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม “มัดคุเทศก์น้อย” ด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งในการพัฒนาทักษะทางสังคมตามบริบทของสถานศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนด้านทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้อย่างมีความสุขในพระพุทธศาสนา” โดย พระครูวินัยธรสมุทร ถาวรธมโม, ผศ.ดร. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ยอดทอง และ ผศ.ดร.ภิญญาพัชญ์ ปลากัดทอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ความสุขในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง สภาวะแห่งความสุขสบาย สภาวะที่ปราศจากความทุกข์ และสภาวะที่สามารถทนต่อความทุกข์ได้ง่าย พระพุทธศาสนาแบ่งความสุขออกเป็น ๔ ระดับคือ

(๑) ระดับความสุข ความสุขจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก (รู้จักเสพ) (๒) ทิพยสุข ความสุขจากการมีคุณธรรมในจิตใจ (๓) ฌานสุข ความสุขจากฌานสมาบัติ สามารถระงับกิเลสได้ชั่วคราว (๔) นิพพานสุข ความสุขจากการบรรลุมรรคผลนิพพาน สามารถกำจัดกิเลสได้อย่างถาวร ส่วนการเรียนรู้ในทางพระพุทธศาสนา ตรงกับคำว่า “สิกขา” และ “ภาวนา” สิกขา หมายถึง การเรียน การฝึกปฏิบัติ การเล่าเรียนให้รู้เข้าใจ และฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นคุณสมบัติที่เกิดขึ้นในตนหรือทำให้ได้ทำเป็น ตลอดจนการเรียนรู้จากประสบการณ์จนก่อให้เกิดความรู้ ความคิด มีสมาธิ และสติปัญญาที่ดียิ่ง ส่วนคำว่า “ภาวนา” หมายถึง การทำให้เป็นให้มีขึ้น การฝึกอบรม การเรียนรู้ที่พัฒนาชีวิตมนุษย์ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ร่างกาย ศีลหรือสังคม จิตใจ และปัญญา ดังนั้น ทั้งสิกขาและภาวนา จึงเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาชีวิตเพื่อเป้าหมายสำคัญคือความสุข และการเรียนรู้อย่างมีความสุขในทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๓ และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ ได้แก่ ความสุขจากการเรียนรู้ ๒ ระดับ คือระดับความสุข (รู้จักเสพ) และระดับทิพยสุข (มีคุณธรรมประจำใจ)

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดย พระมหาเอก เมธิกถาโณ (เจตสลัง) และ รศ.ดร. คริษณะ ฉิมมณี มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการศึกษาพบว่า ในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มากกว่า ๑ ประเภท โดยเฟซบุ๊กมากที่สุด เข้าใช้งานครั้งละมากกว่า ๓ ชั่วโมงต่อวัน วัดอุปสรรคในการใช้งานเฟซบุ๊ก คือ เพื่อเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และสำหรับการเข้าใช้งานเว็บไซต์ธรรมะ ส่วนใหญ่จะเข้าเว็บไซต์ธรรมะทั่วไปโดยไม่ได้อ่านเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง เข้าใช้งานครั้งละ ๓๐ นาที - ๑ ชั่วโมงต่อวัน ผลการศึกษาในด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๔.๒๘ หรืออยู่ในระดับมากที่สุด โดยหัวข้อย่อยใช้สำหรับค้นหาความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๔๐ ผลการศึกษาในด้านการเผยแพร่ธรรมะผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๓.๗๕ หรืออยู่ในระดับมาก โดยหัวข้อย่อยการแชร์หัวข้อธรรมะ ข้อคิดต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๘๒ ผลการศึกษาในด้านผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๒.๒๗ หรือในระดับน้อย โดยหัวข้อย่อยเสียสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๒.๓๔ สำหรับผลการศึกษาสมมติฐานในด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ตัวแปรสถานภาพ อายุ และคณะที่ต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรพรรษา และระดับชั้นที่ต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์แตกต่างกัน ผลการศึกษาในด้านการเผยแพร่ธรรมะและผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่าตัวแปร สถานภาพ อายุ พรรษา คณะ และระดับชั้นที่ต่างกันมีการเผยแพร่ธรรมะและผลกระทบแตกต่างกัน

บทความวิจัยที่ ๑๔ เรื่อง “การพัฒนาสติเพื่อสร้างสันติภาพ” โดย นางสาวศศิวิมล ทองโอฬาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสติเพื่อสร้างสันติภาพ นอกจากจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งได้โดยตรงแล้วยังส่งผลดี ๓ ด้าน คือ (๑) ด้านพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีการ

(๑๒)

พัฒนาสติ ทำให้สำรวมระวัง กาย วาจา มีจิตอาสา (๒) ด้านจิตใจ มีhiri โอตัปปะ ซึ่งรวมไปถึง การมีจิตที่มี เมตตา กรุณา (๓) ด้านปัญญา สติที่ถูกพัฒนาแล้ว มีโยนิโสมนสิการ ช่วยควบคุมจิตใจและยับยั้งใจ

บทความวิจัยที่ ๑๕ เรื่อง “**วิพากษ์แนวคิดทุนนิยมที่ปรากฏในลัทธิคอมมิวนิสต์**” โดย นาวาเอกนพดล บงกชกาญจน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า แนวคิดเรื่องทุนนิยมนั้นเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ยอมให้บุคคลมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพยากร สนับสนุนให้มีเสรีภาพในการผลิตและการค้า ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าของปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ ตลอดถึงยอมให้ระบบทุนนิยมเอกชนหรือองค์กรการธุรกิจสามารถใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี โดยที่รัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงระบบของเอกชนหรือองค์กร การดำเนินการดังกล่าวจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหากำไรเป็นสำคัญและสามารถนำทุนนั้นไปสร้างหนทางหากำไรด้วยวิธีการต่างๆ เป็นแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ส่วนแนวคิดของลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวกับการปกครองในระบบสังคมนิยมมีหลักสำคัญที่ถือ คือ สิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความสุข

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “**การจัดการองค์ความรู้กีฬาพหุปัญญาไทย: กรณีศึกษาหมากรุกไทย**” โดย นายศุภกร พิษณุทะนงศักดิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการองค์ความรู้กีฬาหมากรุกไทย ในสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ (๑) การแสวงหา และการสร้างความรู้ (๒) การจัดเก็บ และจัดประเภทความรู้ (๓) การถ่ายทอดความรู้ (๔) การนำความรู้ไปใช้งาน ผลการวิจัยยังให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการองค์ความรู้กีฬาหมากรุกไทยว่า ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถเข้ามาส่งเสริมกระบวนการจัดการองค์ความรู้หมากรุกไทยเพิ่มเติมได้ด้วยการ สงวนรักษา และสร้างความตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญขององค์ความรู้หมากรุกไทย รวมถึงสนับสนุน การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เยาวชน กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระบบการศึกษาภาคบังคับ และสร้างแหล่งเรียนรู้

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “**การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลิกบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการ**” โดย พระสุระศักดิ์ ธวัสสีโล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า การศึกษา ประสิทธิภาพของการเลิกบุหรี่เชิงพุทธวิธี เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม ได้แก่ ด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ด้านการเสริมสร้างสมาธิ และค่านิยมตามแนวพุทธบูรณาการ (ปัจจัยให้ละเว้น) พบว่าก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ ชุดฝึกอบรมพัฒนาจิตพิชิตบุหรืด้วยฝึกปฏิบัติ วิปัสสนา มีส่วนช่วยให้ผู้ปฏิบัติเห็นทุกข์ เห็นสาเหตุของทุกข์ เห็นหนทางในการดับทุกข์ และเมื่อลงมือปฏิบัติจึงทำให้ทุกข์นั้นดับไปตามหลักอริยสัจ ๔ จึงมีหลักที่ถูกต้องสามารถนำไปใช้กับชีวิตได้ในอนาคต

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง “ความพึงพอใจของผู้รับบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด” โดย นางสาวรัตนา เพ็ชรสูงเนิน และ นายชัชวาลย์ มากสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด ได้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ๔.๘๖ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๑๕ และประเด็นที่น่าสนใจของการให้บริการ คือ เป็นการบริการสาธารณะในเชิงรุกที่เข้าถึงผู้รับบริการทุกหลังคาเรือน ด้วยสภาพของพื้นที่เป็นเกาะ มีสภาพพื้นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ บางส่วนของพื้นที่ต้องสัญจรทางเรือในการเข้าถึงพื้นที่ ดังนั้นการให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดจะรอคอยให้ประชาชนเข้าหาเพื่อรับบริการที่สำนักงานคงเป็นการไม่สะดวกแก่ประชาชนในท้องถิ่น การบริการเชิงรุกจึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการให้บริการของประชาชนในท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดอยู่ในระดับมากที่สุด

บทความวิจัยที่ ๑๙ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์” โดย ผศ.ดร.วรภพ วงศ์รอด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพความเข้าใจในบทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบล ได้แก่ ด้านการจัดเวทีกลางปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น ด้านประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชนและท้องถิ่น และด้านการเชื่อมโยงการทำงานอยู่ในระดับมาก และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนอยู่ในระดับน้อย ส่วนบทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในตำบล ได้แก่ การมีส่วนร่วมเวทีปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารงานสภาองค์กรชุมชน การดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการของประชาชนต่อหน่วยงานในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนความรู้สมาชิกองค์กรชุมชน การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม การแสดงความคิดเห็นและร่วมหารือต่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ กลไกการรับฟังปัญหาและเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่การประสานงานและดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการร่วมกับภาคีเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

บทความวิจัยที่ ๒๐ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)” โดย ดร.ชุลีพร สุระโชติ ผศ.ดร.ปริญญาทองสอน และ ดร.สมศิริ สิงห์หลพ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า (๑) หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วยเหตุผลและความสำคัญ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง/เนื้อหา แนวคิดและทฤษฎี

(๑๔)

กระบวนการพัฒนาครู กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมและการประเมินผล ผลการประเมินหลักสูตรพบว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีคุณภาพ อยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ที่กำหนด (๒) ผลการประเมินการใช้หลักสูตร พบว่า ผลการทดสอบความรู้ของครูหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ความสามารถของครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทักษะการปฏิบัติ กิจกรรม PLC ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเจตคติของครูอยู่ในระดับมากทุกข้อ (๓) การประเมิน หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

บทความวิจัยที่ ๒๑ เรื่อง “**ตัวบ่งชี้วัฒนธรรมองค์การสำหรับบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**” โดย ผศ.ดร.สำราญ ศรีคำมูล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการศึกษาวิจัย พบว่า (๑) จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยวิธีใช้ตารางสังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัย(Content Analysis) ตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy of Educational Objective ตัวบ่งชี้วัฒนธรรมองค์การสำหรับบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อย ๑๒ ตัวบ่งชี้ และ ๔๘ พฤติกรรมบ่งชี้ และโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ตัวบ่งชี้วัฒนธรรมองค์การที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า ๓.๐๐ (๒) เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ๖๔๐ รูป/คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยโปรแกรมสำเร็จรูป โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (X^2) เท่ากับ ๘๒.๑๘ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๔๒ (" X^2 ^2" /df =๑.๙๕) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI)เท่ากับ ๐.๙๘ มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๖ และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๓๙ และ (๓) องค์ประกอบย่อยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงกว่าเกณฑ์ ๐.๕๐ ทุกตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงกว่าเกณฑ์ ๐.๓๐ ทุกตัว % ๔. นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ พร้อมกับยึดคติพจน์ของมหาวิทยาลัย คือ ระเบียบ สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์ มาเป็นกรอบในการพัฒนา

บทความวิจัยที่ ๒๒ เรื่อง “**การขับเคลื่อนพลังชุมชนในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา**” โดย นางสาวหทัยชนก คตะสมบูรณ์ และ พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างและระบบการขับเคลื่อนพลังชุมชนในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย ระบบการขับเคลื่อนพลังชุมชนในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยภาคีและเครือข่ายทางสังคม มีการบริหารงานโดยกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่าย โดยมีผู้นำชุมชน และความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นองค์ประกอบสำคัญ

บทความวิจัยที่ ๒๓ เรื่อง “การตั้งครรรค์แทนในทัศนะพระพุทธศาสนาเถรวาท” โดย พระมหาจิรวัฒน์ กนตวณโณ, ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาวិจัยพบว่า ปัญหาการตั้งครรรค์แทน เป็นปัญหาสังคมที่เริ่มมีผลกระทบมากยิ่งขึ้น ทุกภาคส่วนควรมีนโยบายในการป้องกันและให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อผู้มาขอตั้งครรรค์แทนและผู้รับตั้งครรรค์แทน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางด้านสิทธิ และปัญหาด้านการซื้อขายเด็ก ล้วนนำไปสู่ผลกระทบต่อสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พระพุทธศาสนาไม่ได้คัดค้าน หรือเห็นด้วย ว่าขัดต่อหลักคำสอนของศาสนา ทว่าการกระทำนั้นประกอบด้วยเจตนาบริสุทธิ์ทั้งฝ่ายที่ต้องการมีบุตรและผู้ที่ทำหน้าที่ตั้งครรรค์แทน เพราะถือว่าเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นให้สมปรารถนา แสดงออกถึงความมีเมตตา กรุณา ปัญหาสำคัญของ “การตั้งครรรค์แทน” คือ ความทำลาย ระหว่าง “คุณค่า” ทางด้านจิตใจ และ “มูลค่า” ทางด้านเศรษฐกิจ สมดุลและความลงตัวของ “การตั้งครรรค์แทน” ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านจริยธรรม หรือปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นประเด็นข้อกฎหมาย จึงอยู่ที่การออกกฎหมายที่สอดคล้องตรงกับ “เทคโนโลยี” ซึ่งเปลี่ยนแปลง ระเบียบ ต่างๆ ให้สอดคล้องตรงกับ “กระแสโลกาภิวัตน์” ซึ่งเทคโนโลยีต่าง ๆ กำลังเข้ามามีบทบาท “ทำลายล้าง” ธุรกิจต่าง ๆ ซึ่ง “ธุรกิจตั้งครรรค์แทน” เอง ก็ตกอยู่ใต้กระแสการทำลายล้างของเทคโนโลยีเชิงนวัตกรรมทันสมัยต่างๆ เช่นกัน ไม่แตกต่างจากธุรกิจอื่นๆ ดังนั้น สมดุลระหว่าง “คุณค่า” ทางจิตใจ กับ “มูลค่า” ที่เป็นตัวเงิน สร้างงาน จ้างงาน และทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับเงินค่าตอบแทนอย่างมีความสุข จึงเป็นเรื่องที่ต้อง “สมดุล” โดยยึดหลัก “ทางสายกลาง” ของพระพุทธศาสนา ไปปรับใช้ใน “การตั้งครรรค์แทน” ให้ถูกต้องชอบธรรมต่อไป

Academic Article I “Development of Teaching Critical Reading Skills through Reading Strategies for Enhancing Readers Based Linguistics” By Bundit Pantito (Krongbuaban) Mahachulalongkornrajavidyalaya University The author proplsed That : Applied teaching techniques have been spread all people, in terms of technical terms, terminology, reading improvement, it is necessary for students to figures out the meaning of words, sentences, comprehension and awareness in reading effectively. However, to achieve the goals, the effective integration of reading skills and essential techniques can be considered as a core task in teaching reading to students, including motivation and attitude towards in aspects of critical thinking in academic progress as well.

Research Article II “The Method of Cultivation Bhāvanāmayapaññā in Visuddhimagga” By Ven. Disana Santacitto Thach Mahachulalongkornrajavidyalaya University The author proplsed That : Those three kinds of knowledge are Sutamayapaññā (knowledge comes from hearing), Cintāmayapaññā (knowledge comes from thinking)

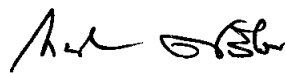
(๑๖)

and Bhāvanāmayapaññā (knowledge comes from meditation practice). According to the Theravāda Buddhist scriptures, all of three kinds of knowledge can lead to the end of suffering. As Samādhi Bhāvanā (mental absorption) is related with the cultivation of Bhāvanāmayapaññā, therefore, one specific discourse called Samādhi Bhāvanā Sutta and the Jhāna Sutta are taken into account to explain and to examine the Sutta contents which will pave the way to understand about the cultivation of Bhāvanāmayapaññā in the Theravāda Buddhist scriptures.

บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “คัมภีร์มหายาน ลังกาวตารสูตร” งานเขียนของ ไชยเดช ใต้เตาไร่ ชูชุกี แปลเรียบเรียงโดย พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร. (สมจินต์ สมมาบุญโณ) โดย พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส นักวิชาการศึกษา และ นายสุชนา ศิริธัญญกร กองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาริชาการ ได้กล่าวถึงหนังสือนี้ไว้ว่า ปัจจุบันคัมภีร์ที่มีความสำคัญกับพระพุทธศาสนา มหายานนั้น มีมากมายหลายเล่ม ล้วนเป็นไปตามคำสอนของสำนักต่าง ๆ นิกายต่าง ๆ แต่เมื่อกล่าวถึงคัมภีร์ดั้งเดิมที่เป็นรากฐานให้กับคำสอนทางพระพุทธศาสนา มหายานแล้ว ก็ต้องนึกถึงคัมภีร์ “ลังกาวตารสูตร” แปลว่า สูตรที่ว่าด้วยการแผ่ขยายของธรรมเข้าไปสู่ลังกา เป็นพระสูตรสำคัญของพระพุทธศาสนา นิกายโยคจาร และเป็นรากฐานของพระพุทธศาสนา นิกายเซน โดยเนื้อหาของพระสูตรเน้นสอนเรื่องศูนยตาเหมือนคำสอนของสำนักมหายานมิกะ ซึ่งต่อมาคำสอนทำนองนี้ได้เป็นหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา นิกายเซน

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับจากคณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ล้วนให้มุมมองในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในสาขาวิชาสหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดเหล่านี้ ผู้ใดต้องการศึกษาเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าว ในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๓

(รศ.ดร.โกนิฐ ศรีทอง)

บรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทบรรณาธิการ

(๖)

ภาคภาษาไทย

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

๑

นางสุภัค ตรังรัตนจิต และ ดร.ลัดดา ผลวัฒน์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

๑๗

นางสาวมนทิรา สังข์ทอง, รศ.ดร.ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร, รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน :

กรณีศึกษาบ้านทุ่งศรี ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

๓๖

พระมหายุทธนา นรเชษฐ์, ดร., ผศ.ดร.จุฑารัตน์ ทองอินจันทร์

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาษาและวัฒนธรรม: ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน

๕๓

พระอุดมธีรคุณ, นางสาวบัณฑิตา จารุมา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รูปแบบการบริหารระบบประกันคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ

ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

๖๔

นางสาวพิมพ์นารา เสาวนิตย์

มหาวิทยาลัยบูรพา

การพัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

๘๑

นางสาวศิริวรรณ ดับทุกข์, ดร.นฤมล เทพนวล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

(๑๘)

ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการทำคุณิพนธ์

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา ๙๔
ผศ.ดร.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์: กรณีศึกษาบริษัท อุตสาหกรรม ไทเกอร์ จำกัด ๑๐๗
นายจิรพันธุ์ สุวัตรนาคนิ ผศ.ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อิทธิพลของทักษะด้านภาษาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทางอีเมลของผู้ทำบัญชี
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๑๒๑
นายวินัย ปณิธานรักษ์ชัย, ดร.ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การบริหารงานบุคคลในทศวรรษหน้า กรณีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ๑๓๒
นางสาวณัฏฐา ภูมิพิลาสัย, นางสาวกิตติมาศ ศิริไชย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนในชนบทภาคเหนือ
โดยการมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสถานศึกษา ๑๔๙
ดร.ประพนธ์ ขอดแก้ว, ผศ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุขในพระพุทธศาสนา ๑๖๕
พระครูวินัยธรสมุทร ถาวรธมโม, ผศ.ดร., ผศ.ดร. อำนาจ ยอดทอง,
ผศ.ดร.ภิญญาพัชญ์ ปลากัดทอง
คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของพระนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๗๘
พระมหาเอก เมธิกาโณ (เจตสั่น), รศ.ดร.คริษณะ นิยมณี
มหาวิทยาลัยรังสิต

(๑๙)

การพัฒนาศติเพื่อสร้างสันติภาพ

๑๙๑

นางสาวศศิวิมล ทองโอฬาร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิพากษ์แนวคิดทุนนิยมที่ปรากฏในลัทธิคอมมิวนิสต์

๒๐๓

นาวาเอกนพดล บงกชกาญจน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย : กรณีศึกษาหมากรุกไทย

๒๑๗

นายศุภกร พิษณุทะนงศักดิ์, ผศ.ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์

วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลิกบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการ

๒๒๙

พระสุระศักดิ์ ธวัสโธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความพึงพอใจของผู้รับบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด

๒๓๙

นางสาวรัตนา เพ็ชรสูงเนิน, นายชัชวาลย์ มากสินธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวทางการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

ของชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

๒๔๔

ผศ.ดร.วรภาพ วงศ์รอด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)

๒๗๒

ดร.ชุลีพร สุระโชติ, ผศ.ดร.ปริญญา ทองสอน, ดร.สมสิริ สิงห์ลพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

(๒๐)

ตัวบ่งชี้วัฒนธรรมองค์การสำหรับบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๘๖
ผศ.ดร.สำราญ ศรีคำมูล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	
การขับเคลื่อนพลังชุมชนในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	๓๐๑
นางสาวหทัยชนก คะตะสมบุรณ์, พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
การตั้งครุฑแทนในทศนะพระพุทธศาสนาเถรวาท	๓๑๘
พระมหาจีรวัฒน์ กนตวณฺโณ, ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	

English

Development of Teaching Reading through Reading Strategies for Enhancing Learners Based Applied Linguistics	330
Bundit Pantito (Krongbuaban) Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University	
The Method of Cultivation Bhāvanāmayapaṅkā in Visuddhimagga	343
Ven. Disana Santacitto Thach Mahachulalongkornrajavidyalaya University	
บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง “คัมภีร์มหายาน ลังกาวตารสูตร”	๓๕๕
งานเขียนของโดเซ็ต ไตตาโร่ ชูซูกิ แปลเรียบเรียง พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปญฺโญ) ศ.ดร. โดย พระมหาขวัญชัย ปุตุตฺติโส และนายสุชญา ศิริธัญญกร กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย	

ภาคผนวก

- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย	๓๖๗
- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณานำลงในวารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย	๓๗๔
- กระบวนการจัดทำวารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย	๓๗๖
- ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย	๓๗๗

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง
Academic Administration Model of the Secondary Schools
in the Central Region of the Office of Basic Education Commission

สุภัค ตรังรัตนจิต*

Suphak trangrattanachit

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Doctor of Education (Administration) Mahamakut Buddhist University, Thailand

ดร.ลัดดา พลวัฒน์**

Ladda Pholwattana

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Education Administration Mahamakut Buddhist University, Thailand

Email: Phak.Trang@gmail.com

Received : September 6, 2019

Revised : July 10, 2020

Accepted : July 10, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง (๒) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (๓) ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้แบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๑๗ องค์ประกอบ ๑๑๕ ตัวแปร ส่วนผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๕ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) การดำเนินงาน (๒) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (๓) กิจกรรมการเรียนรู้ (๔) การมีส่วนร่วมการศึกษา และ (๕) ควบคุม

* นางสุภัค ตรังรัตนจิต Mrs.Suphak trangrattanachit

** ดร.ลัดดา พลวัฒน์ Dr.Ladda Pholwattana ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ Advisor Dissertation

คุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๔๒

คำสำคัญ : รูปแบบ; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were as follows : (1) to study the components of the academic administration in secondary schools in the central region of the Office of Basic Education Commission (2) to create an academic administration model of the secondary schools. and (3) to evaluate and affirm the academic administration model of the secondary schools in the central region of the Office Basic Education Commission. The mixed research methodology was used in the study. The data were collected from September 2018 to February 2019 questionnaires and then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. The results of this research found that : The components of the academic administration of the secondary schools in the central region of the Office of Basic Education Commission consist of 17 components and 115 variables. The academic administration model of the secondary schools in the central region of the Office Basic Education Commission from 5 main components; (1) Operation (2) Academic administration process (3) Learning activities (4) Educational participation and (5) Educational quality control. and evaluation and confirmation of the model from experts in its propriety, accuracy, feasibility, and utility is at = 4.42

Keywords : Model; Academic Administration; Administrators of Secondary Schools

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานนับได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะคนไทยส่วนใหญ่จะสิ้นสุดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ โดยเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้นได้^๑ ดังนั้นหัวใจหรือภารกิจหลักในการ

^๑ จันทราณี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพ้อย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๑.**

บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ส่วนการบริหารงานอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ

แต่จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก โดยคะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในภาพรวมในแต่ละรายวิชายังต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ (ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๕๕ เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักเรียนในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีคะแนนต่ำกว่าภาคอื่น ๆ โดยระหว่างกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ผลคะแนนต่างกันมาก^๒ นอกจากนี้ผลการประเมินของนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า

๑. การวางแผนอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพที่แท้จริง
๒. ผู้เรียนบางส่วนยังมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
๓. ผู้เรียนส่วนมากมีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติในกลุ่มสาระหลักอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการสอนหนังสือเรียนมากกว่าสอนตามตัวชี้วัดของหลักสูตร
๔. ระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ยังขาดประสิทธิผล ยังขาดประสิทธิภาพและไม่มี การนำ และการประเมินมาใช้ในการพัฒนาอย่างทั่วถึง
๕. ระบบสารสนเทศยังไม่ครอบคลุมและไม่พร้อมนำไปใช้ในการให้บริการการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
๖. ผู้เรียนขาดทักษะความรู้ ความสามารถ ด้านการคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
๗. ค่านิยมของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังแข่งขันสูง ส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น
๘. กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่มุ่งเน้นด้านการสื่อสาร ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนมากสื่อสารภาษาอังกฤษได้ไม่ดีเท่าที่ควร
๙. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาไม่สามารถบูรณาการการจัดการศึกษาร่วมกันได้
๑๐. ครูบางคนสอนวิชาที่ไม่ถนัดทำให้ไม่สามารถสอนได้ครอบคลุมตามตัวชี้วัด

^๒ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๓๓-๓๔.

๑๑. ความก้าวหน้าของบุคลากรทางการศึกษามีข้อจำกัดไม่ทัดเทียมกัน
๑๒. เงินอุดหนุนรายหัวน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา
๑๓. การบริหารจัดการในระดับเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ชัดเจน
๑๔. งบประมาณส่วนใหญ่กระจุกอยู่ที่ส่วนกลางต้องใช้ระยะเวลาในการจัดสรร
๑๕. การบริหารจัดการมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ลำบาก เนื่องจากเป็นองค์กรขนาดใหญ่
๑๖. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษา และขาดการมองปัญหาการศึกษาอย่างเชื่อมโยงกับเรื่องอื่นในสังคมอย่างเป็นระบบ

จากการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ พบปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและเร่งดำเนินการ คือ ครูควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาควรมีผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง^๓

การศึกษาในระดับมัศึกษานั้น เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับสูง เพื่อเตรียมนักเรียนเข้าสู่การเรียนระดับอุดมศึกษา และบางส่วนต้องออกไปประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยหารูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่เหมาะสม มีโครงสร้างและองค์ประกอบอย่างไร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มีต้นแบบสำหรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่นักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง
๒. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

๓. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับนโยบายและนักวิชาการชำนาญการพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview)

ระยะที่ ๒ สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓-๑๐ แล้วนำมา วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

ระยะที่ ๓ ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ รูป/คน เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓-๑๐ ภาคกลาง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน ๔๒๘ โรงเรียน ใน ๒๑ จังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓-๑๐ ในภาคกลาง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน ๒๐๑ โรงเรียน ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จากนั้น ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) ตามสัดส่วนหรือขนาดของนักเรียนในโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่ แล้วเทียบบัญชีไตรยางค์กับกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของนักเรียน

ผู้ให้ข้อมูล จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ ๔ คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และบุคลากรครู ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก (lottery)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณไว้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้คั่นหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ รายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ ๐.๘-๑.๐๐
๓. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๘

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียด ดังนี้

๑. ขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล
๒. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล
๓. ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
๔. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา สำนวความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เนื้อหา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธี (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวแปรการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๔. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis : EFA) โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ “PCA” (Principal Component Analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการแวริแมกซ์ (varimax rotation) เพื่อสกัดตัวแปร แล้วทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis : CFA) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของรูปแบบสมมติฐานการวิจัยที่ได้จากการศึกษาของผู้วิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า

๑. ผลการศึกษารูปแบบองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มี ๑๗ องค์ประกอบ ได้แก่

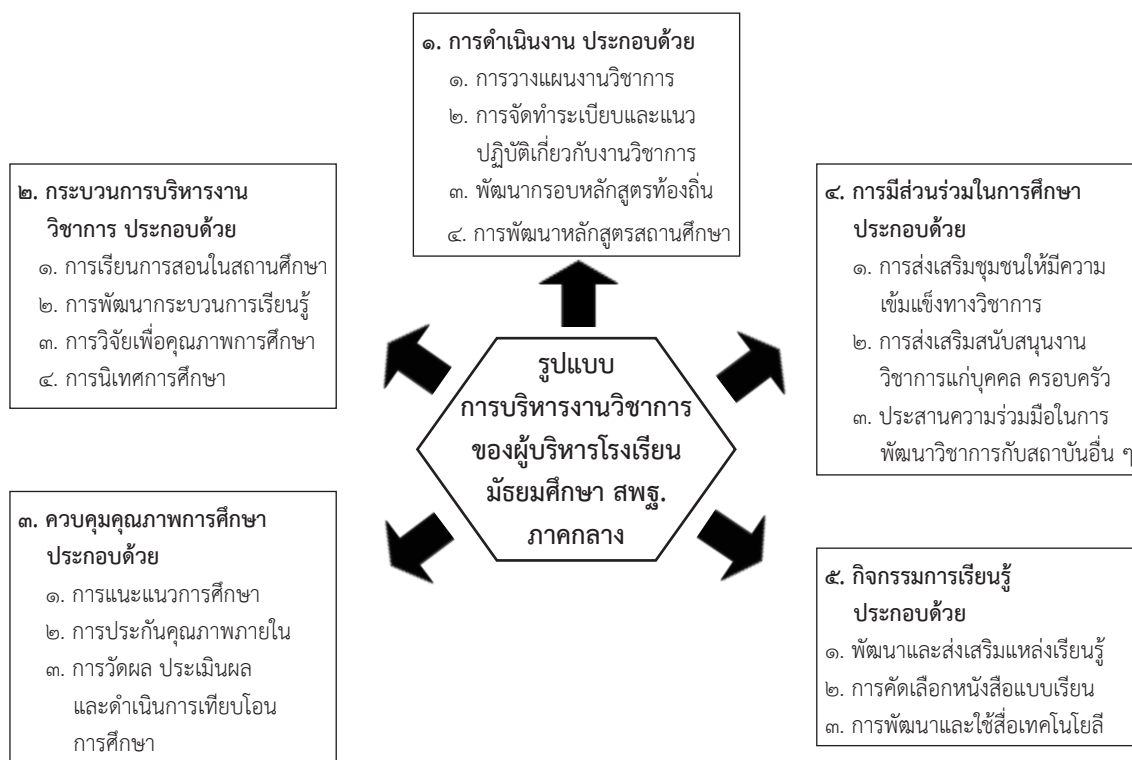
- ๑) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- ๒) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
- ๓) การพัฒนารอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
- ๔) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- ๕) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- ๖) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - ๗) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - ๘) การนิเทศการศึกษา
 - ๙) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - ๑๐) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 - ๑๑) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - ๑๒) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - ๑๓) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 - ๑๔) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 - ๑๕) การแนะแนวการศึกษา
 - ๑๖) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - ๑๗) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
๒. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง พบว่า มี ๕ องค์ประกอบ ได้แก่
- ๑) การดำเนินงาน
 - ๒) กระบวนการบริหารด้านวิชาการ
 - ๓) กิจกรรมการเรียนรู้
 - ๔) การมีส่วนร่วมในการศึกษา
 - ๕) ควบคุมคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบหลักควบคุมคุณภาพการศึกษา มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการศึกษาตามลำดับ และรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = ๑.๘๒๙, DF = ๖, P-value = .๙๓๕, GFI = ๑.๐๐, AGFI = .๙๙๒ และ RMSE = .๐๐๐ แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

๓. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๗ รูป/คน ในด้าน ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒ ($\bar{X} = ๔.๔๒$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การรับรองที่ผู้วิจัยกำหนดคือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑ จึงถือว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

จากสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอรูปแบบ ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๕ องค์ประกอบได้แก่ การดำเนินงาน กระบวนการบริหารงานวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการศึกษา และควบคุมคุณภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า องค์ประกอบของการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการทำงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งนี้การบริหารงานวิชาการจึงมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับสำนึกนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน^๔ ที่ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของ

^๔ นกนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๓๙.

สถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ จึงนับได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพและสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์นุตโรจน์^๕ ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา การวิจัยในครั้งนี้สามารถนำผลมาอภิปรายผลตามองค์ประกอบหลักได้ดังนี้

๑. การดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นในทุกระดับชั้นเรียน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ และมีความเหมาะสมกับการศึกษาของนักเรียนในทุกระดับชั้น หลักสูตรและการสอนจึงเป็นเครื่องยืนยันความสำเร็จที่ผู้บริหารจะยึดถือและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ตรงกับวัตถุประสงค์ ครอบคลุมครบถ้วนทั้งระบบสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน^๖ ที่ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมโดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับรวิ จันทะนาม^๗ ได้ศึกษาวิจัยในเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมได้มีการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. กระบวนการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้เหตุผลในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนิน

^๕ ปรียาพร วงศ์นุตโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

^๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๕๘.

^๗ รวิ จันทะนาม, รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธราชธานี, ๒๕๕๗), บทคัดย่อ.

กิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากรในสถานศึกษา เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจุดหมายดังกล่าว เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้และพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ กรองทอง จิรเดชากุล^๙ ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ กรอสแมน^{๑๐} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายของรัฐในการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่า การพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีแนวทางดำเนินการที่ดีนั้นต้องดำเนินการโดยมีการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ นโยบายของรัฐต้องแน่นอน ปรับปรุงวิธีการสอนของครูโดยนำวิธีนิเทศการสอนมาใช้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาครู จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนการสอน และประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อเทคโนโลยีกับสถาบันอื่น มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๖๖ ได้ให้หลักการและแนวคิดว่าผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ^{๑๐} ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูอาจารย์ให้บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมหลากหลายและเพียงพอ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเคอร์รี่^{๑๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติ

^๙ กรองทอง จิรเดชากุล, การนิเทศภายในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^{๑๐} Grossman, Tabitha, State Policies to Improve Teacher Professional Development. **NGA Center for Best Practices**, vol 44, 7, (2009): Abstract.

^{๑๐} รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2554), หน้า 130.

^{๑๑} Kerry, Rice, Priorities in K-12 Distance Education : A Delphi Study Examining Multiple Perspectives on Policy, Practice and Research, **Educational Technology & Society**, vol 12, 3, (2009): 163-170.

ที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

๔. การมีส่วนร่วมในการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรมเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๒๙ ให้หลักการและแนวคิดทำให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซอร์จิโอวานนี และคณะ^{๑๒} ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้นจะต้องมีการจัดทำโครงการหรือวางแผน เพื่อให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ และการจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ เขา^{๑๓} ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติที่ดีเลิศด้านงานวิชาการ ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศด้านงานวิชาการ ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครูมีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน รัฐมีนโยบายทางการศึกษาที่ชัดเจน และผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และสังคมให้การยอมรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

๕. ควบคุมคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จัก สภาพแวดล้อมรอบตัว สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรเพ็ญ ภูโสภา^{๑๔} ได้กล่าวว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลรู้จักตัวเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ปัญหา รู้จักเลือกและวางแผนชีวิตการเรียน อาชีพ

^{๑๒} Sergiovanni Thomas J. and others, **Educational Governance and Administration**, 6nd ed, (New Jersey : Pearson, 2008) : 267-268.

^{๑๓} Zhao, Yong, Comment on the common Core Standards Initiative, **AASA Journal of Scholarship**, vol 6, 3, (2009) : 46-54.

^{๑๔} จันทรเพ็ญ ภูโสภา, **จิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู**, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘), หน้า ๒๕๕.

และสามารถปรับตัวเองได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การมี ชีวิตที่ดี มีความสุข ความสำเร็จ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองสังคม และประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ดังนี้

๑. ด้านเชิงนโยบาย

๑.๑ การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน ในการรวบรวมข้อมูล ระเบียบ และแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นระบบสะดวกต่อการนำไปใช้

๑.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผนกำหนดปฏิทินในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจนและใช้เหตุผลในการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคลากรให้มีคุณภาพ

๑.๓ กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้ไปฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำรวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แก่นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การมีส่วนร่วมในการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยส่งเสริมให้ครูมีการจัดการศึกษาอบรม ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.๕ การควบคุมคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าของการแนะแนวการศึกษาและดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานภายนอก

๒. ด้านเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการรวบรวมข้อมูล ระเบียบ และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการให้เป็นระบบและสะดวกต่อการนำไปใช้

๒.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินและมีการวางแผนการในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของครูแต่ละคนให้มีคุณภาพ

๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูจัดแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแก่นักเรียนและผู้สนใจ

๒.๔ การมีส่วนร่วมในการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดทำแผนในการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับชุมชน และสถาบันอื่นในการจัดกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

๒.๕ การควบคุมคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักเห็นคุณค่าของการแนะแนวการศึกษา โดยมีการประสานความร่วมมือกันในการแนะแนวการศึกษากับโรงเรียนในเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานอื่น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๓.๑ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอื่น

๓.๒ ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ของไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน

๓.๓ ควรศึกษาวิจัยในแต่ละองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรของการบริหารงานวิชาการทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

๓.๔ ควรศึกษาวิจัยเรื่องข้อจำกัด สภาพปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากโรงเรียนแต่ละที่มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันด้วย

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิรเดชากุล. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๐.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพ้อย, ๒๕๕๓.
- จันทร์เพ็ญ ภูโสภ. จิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๓.
- รวี จันทะนาม. รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๗.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ ๕. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๐.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, ๒๕๕๙.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๖.
- Grossman, Tabitha. State Policies to Improve Teacher Professional Development. *NGA Center for Best Practices*. Vol 22, 7, (2009) : (Abstract).
- Kerry, Rice. Priorities in K-12 Distance Education : A Delphi Study Examining Multiple Perspectives on Policy. Practice and Research. *Educational Technology & Society*. Vol 12, 3, (2009): 168-170.

Sergiovanni Thomas J. and others. **Educational Governance and Administration**. 6nd ed.
New Jersey : Pearson, 2008.

Zhao, Yong. Comment on the common Core Standards Initiative. **AASA Journal of Scholarship**. Vol 6, 3, (2009): 46-54.

รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
Tourism Supply Chain Management Model
for Sustainable Tourism Development

มนทิรา สังข์ทอง

Monthira Sangthong

ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร*

Siravit Koolrojanapat

วิชัย แหวนเพชร**

Wichai Vanpetch

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Doctor of Philosophy Program in Development Administration Suan Sunandha Rajabhat University

Email : monthira_san@nstru.ac.th

Received : June 11, 2019

Revised : July 16, 2020

Accepted : July 17, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช (๒) พัฒนารูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช (๓) ประเมินและยืนยันรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่ม ๓ ภาคี ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำนวน ๓๔๐ คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ผลการวิจัย พบว่า (๑) สภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีองค์ประกอบ ๔ ด้าน คือสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านต้นน้ำ ด้านสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านกลางน้ำ ด้านสภาพห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านปลายน้ำ และการพัฒนาการท่องเที่ยว

* รศ.ดร.ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร Asst.Prof.Dr.Siravit Koolrojanapat อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการพัฒนา Lecturer, Doctor of Philosophy Program

** รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร Asst.Prof.Dr.Wichai Vanpetch อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการพัฒนา Lecturer, Doctor of Philosophy Program

อย่างยั่งยืน (๒) ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นไปตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว และ (๓) แบบจำลองสมการโครงสร้างของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ห่วงโซ่อุปทาน ; การท่องเที่ยว; อย่างยั่งยืน; พัฒนาการ

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the state of the situation of tourism supply chain of Nakorn Si Thammarat Province (2) to develop supply chain model of tourism for sustainable tourism development of Nakorn Si Thammarat Province. And (3) to assess and confirm the success of tourism supply chain model.

The research used mixed methods research. The sample groups of 340 samples used in this research they were from the three groups of stakeholders involved in the tourism of Nakorn Si Thammarat Province. The data were analyzed by Structural Equation Model (SEM). The major finding were as follows: (1) The Tourism supply chain were conditions about upstream, midstream and downstream factors for sustainable tourism development. (2) The result of the development of tourism supply chain model for sustainable tourism development. It was found that causal relationship model of tourism supply chain management. And (3) The structural equation model of the tourism supply chain management model for sustainable tourism development and the researcher were developed suitability in line with the empirical data.

Keywords: Supply Chain; Tourism; Sustainable; development

บทนำ

การท่องเที่ยวทั่วโลกมีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๕๘ จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก มีอัตราการเติบโตร้อยละ ๗.๖๘ ด้วยสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงและรวดเร็วมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นหลาย ๆ ภูมิภาคของโลกยังคงมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นซึ่งทำให้การใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวเงินขยายตัวในอัตราที่สูงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่น ไทย และหลายประเทศในยุโรปที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวเงินได้รับประโยชน์กันถ้วนหน้า จากผลประโยชน์อาจกลายเป็นปัญหาสาเหตุจากการขาดจริยธรรมทางธุรกิจและ